

OBSAH

ÚVODEM

STAROVĚKÉ PÍSEMNICTVÍ

Epos o Gilgamešovi	14
Bible - Starý zákon	15
Bible - Nový zákon	16

ANTICKÉ PÍSEMNICTVÍ

ŘECKÁ LITERATURA 18

Homér:	Odyssea	18
Hesiodos:	Práce a dni	20
Ezop:	Bajky	21
Sapfo:	Z písní lásky	22
Anakreon:	Víno	24
Aischylos:	Oresteia	25
Sofokles:	Král Oidipus	26
	Antigona	27
Euripides:	Médeia	28
Jiří Žáček:	Ptákoviny podle Aristofana	30
Aristoteles:	Poetika	32

ŘÍMSKÁ LITERATURA 33

Titus Maccius Plautus:	Komedie o hrnci	33
Gaius Valerius Catullus:	Carmen XLIII	35
Publius Vergilius Maro:	Aeneis	26
Publius Ovidius Naso:	Žalozpěvy	38
	Umění milovat	40
Marcus Valerius Martialis:	Epigramy	41
Gaius Petronius:	Satirikon	42
Výběr z antického humoru a moudrosti		43

STŘEDOVĚKÉ PÍSEMNICTVÍ

SVĚTOVÁ LITERATURA

Bernart de Ventadorn:	Je div, že lépe zpívat znám	46
Raimbautz de Vaqueiras:	Paní, srdce ve mně sténá	46
Píseň o Rolandovi		48
Píseň o Nibelunzích		49
Slovo o pluku Igorově		50

ČESKÁ LITERATURA

STAROSLOVĚNSKÉ A LATINSKÉ PÍSEMNICTVÍ; POČÁTKY ČESKY PSANÉ LITERATURY

Proglas	53
Život Konstantina-Cyryla	56
Život Metodějův	57
Hospodine, pomiluj ny	58
Život svatého Václava	59
Fuit in provincia Bohemorum	60
Vita et passio sancti Venceslai et sanctae Ludmilae aviae eius	60
Kosmas: Chronica Bohemorum	61
Visitatio sepulchri	66
Svatý Václave	68

ROZVOJ ČESKY PSANÉ LITERATURY

Alexandreida	69	
Kronika t. ř. Dalimila	74	
Tzv. Legenda o Jidášovi	78	
Tristram a Izalda	80	
Legenda o svatém Prokopu	83	
Život svatě Kateřiny	86	
Tzv. Tkadleček	89	
Desatero kázanie božie	91	
Satiry o řemeslnících a konšelích	93	
Podkoní a žák	94	
Barvy všecky	96	
Přečekaje všie zlé stráže	98	
Závišova píseň	99	
Mastičkář	101	
Karel IV.:	Vita Caroli	102
Smil Flaška z Pardubic:	Nová rada	103
Tomáš ze Štítného:	Knížky o šaších	106
Tzv. Mandevillův cestopis	107	
Marko Polo:	Milion	108

LITERATURA DOBY HUSITSKÉ

Jan Hus:	Knížky o svatokupectví	110
	O šesti bludích	112
Jan Čapek:	Ktož jsú boží bojovníci	112
Hádání Prahy s Kutnou Horou		114
Jan Čapek:	Nuž, křesťané viery pravé	117
Nuž, vy ševci viery nové		118
Vavřinec z Březové:	Carmen insignis Coronae Bohemiae	119
Petr Chelčický:	O trojiem lidu řeč	120
	Siet viery pravé	121

RENASANČNÍ PÍSEMNICTVÍ

SVĚTOVÁ LITERATURA

Dante Alighieri:	Božská komedie	124
Francesco Petrarca:	Zpěvník - Mír nenacházím	125
Giovanni Boccaccio:	Dekameron	126
Michelangelo Buonarroti:	Bázně - Prchejte, lidé...	127
François Villon:	Balada, kterou Villon napsal L. P. 1458	128
	Balada přísloví	128
	Závěť	128
François Rabelais:	Gargantua a Pantagruel	129
Pierre de Ronsard:	Králi Jindřichu II.	132
	Epitaf Françoise Rabelaise	132
	Lásky - Helena	133
Michel de Montaigne:	Eseje	133
Miguel de Cervantes y Saavedra:	Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha	135
Lope de Vega:	Fuente Ovejuna	137
William Shakespeare:	Romeo a Julie	138
	Hamlet, králevic dánský	140
	Othello, benátský mouřenín	140
	Sen noci svatojánské	141
John Donne:	Písně a sonety - Čarování obrazem	143
	Svaté sonety - Rozdrť mi srdce	143

RENASANČNÍ HUMANISMUS V ČESKÝCH ZEMÍCH

RANÝ HUMANISMUS		145
Z mírové charty Jiřího z Poděbrad		145
Jan Mladší z Rabštejna:	Dialogus	146
Viktorin Kornel ze Všehrd:	Předmluva k překladu Knih o napravení padlého od Jana Zlatoústého	147
Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic:	Ad sanctum Venceslaum satira	149
Augustin Olomoucký:	Dialogus in defensionem poetices	150
Řehoř Hrubý z Jelení:	Napomenutí Pražanům	151
Václav Písecký:	Izokratovo napomenutí k Demonikovi	152
Frantovy práva		152
ZOBECNĚNÝ HUMANISMUS		153
Jan Dubravius:	Theriobulia	153
Mikuláš Konář z Hodiškova:	Pravidlo lidského života	154
Jan Česka:	Řeči a naučení hlubokých mudrců	156
Václav Beneš Optát,		
Petr Gzel, Václav Philomates:	Gramatika česká	157
Martin Kuthen ze Šprinsberka:	Kronika o založení země České	158
Václav Hájek z Libočan:	Kronika česká	159
Radu Šatan margrabí dal		160
Matouš Collinus:	De civibus Pragensibus proscriptis	161
Maléf jest rekovství		162

Tadeáš Hájek z Hájku:	Herbář, jinak Bylinář	162
Jan Blahoslav:	Musica	163
	Filipika proti misomusům	164
Oldřich Prefát z Vlkanova:	Cesta z Prahy do Benátek ...	165
Pavel Kyrmezer:	Komedia česká o bohatci a Lazarovi	165
POPULARIZOVANÝ HUMANISMUS		166
Daniel Adam z Veveslavína:	Kroniky dvě o založení země České	166
	Kalendář historický	167
	Silva quadrilinguis	168
Jan Campanus Vodňanský:	Lugubria in obitum M. Danielis a Veveslavina	168
	Historia o bratrovi Janovi Palečkovi	169
Kryštof Harant z Polžic a Bezdružic:	Putování aneb Cesta ...	170
Václav Vratislav z Mitrovic:	Přihody	171

BAROKNÍ PÍSEMNICTVÍ

SVĚTOVÁ LITERATURA

Terezie z Ávily:	Pohnutkou k tomu ...	174
Jan z Kříže:	Milostný plamení	174
Luis de Góngora y Argote:	Sonety - Z ryzího křišťálu ...	175
Pedro Calderón de la Barca:	Život je sen	176
John Milton:	Ztracený ráj	178
Hans Jakob Christoffel von Grimmelshausen:	Dobrodružný Simplicius Simplicissimus	179

ČESKÁ BAROKNÍ LITERATURA

Mikuláš Dačický z Heslova:	Paměti	182
	Prostopravda	182
Jan Amos Komenský:	Labyrint světa a ráj srdce	184
	Křáft umírající matky, Jednoty bratrské	187
	Didactica, to jest Umění umělého vyučování	188
	Novissima linguarum methodus	188
Václav František Kocmánek:	Lamentatio rusticana	189
Adam Michna z Otradovic:	Česká mariánská muzika	189
	Loutna česká	190
	Svatoroční muzika	190
Fridrich Bridel:	Život svatého Ivana	191
	Jesličky	192
	Co Bůh? Člověk?	193
Felix Kadlinský:	Zdoroslaviček	194
Václav Jan Rosa:	Discursus Lypirona ...	195
Bohuslav Balbín:	Dissertatio apologetica ...	197
	Verisimilia humaniorum disciplinarum	199
	Vita B. Joannis Nepomuceni	199
Karel Račín:	Čtyry živlové proti hříšné duši bojující	200
	Operae ecclesiasticae	200
Rakovnická vánoční hra		201

Píseň českých sedlákův o jejich těžkostech	202
O mistru Janovi Husovi	203
Trpělivá milá	203
Jiří Volný:	Písně kratochvilné - O třech ženách schytralých 204
Pravdivá píseň o vražděném činu ...	206

KLASICISTNÍ, OSVÍCENSKÉ A PREROMANTICKÉ PÍSEMNICTVÍ

SVĚTOVÁ LITERATURA

Pierre Corneille:	Cid	208
Molière:	Lakomec	210
Jonathan Swift:	Gulliverovy cesty	211
Voltaire:	Candide	212
Denis Diderot:	Jeptiška	215
Ivan Andrejevič Krylov:	Bajky	216
Gotthold Ephraim Lessing:	Mína z Barnhelmu	217
Laurence Sterne:	Život a názory blahorodého pana Tristrama Shandyho	218
Friedrich Schiller:	Loupežníci	219
Johann Wolfgang Goethe:	Faust	221
Jean-Jacques Rousseau:	Julie neboli Nová Heloisa	224
	O smlouvě společenské	225
	Emil čili O výchově	225
	Vyznání	225
François-René de Chateaubriand:	Atala	226

LITERATURA ČESKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ

Karel Ignác Thám:	Obrana jazyka českého proti zlobivým jeho utračům	228
Josef Dobrovský:	Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur	228
Václav Thám:	Básně v řeči vázané - Předmluva k almanachu	229
	- Anákreon	229
Antonín Jaroslav Puchmajer:	Sebrání básní a zpěvů - Vrána a liška	230
Šebestián Hněvkovský:	Vnislav a Běla	231
Václav Kliment Klicpera:	Rohovín Čtverohý	232
Josef Jungmann:	O jazyku českém - Rozmlouvání první	234
John Milton - Josef Jungmann:	Ztracený ráj	235
Josef Jungmann:	Oldřich a Božena	236
Václav Hanka:	Dvanáctero písní - Historická k l. 1468	237
	Rukopis královédvorský - Beneš	238
Jan Kollár:	Slávy dcera	239
	Nápisy	241
František Ladislav Čelakovský:	Ohlas písní ruských - Bohatýr Muromec	242
	Ohlas písní českých - Český sedlák	243
	- Dárek z lásky	244
	- Cikánova píšťalka	244

PŘÍLOHY

REJSTŘÍK LITERÁRNÍCH POJMŮ A HNUTÍ

245

261